

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/51/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8404113296
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8404113296.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Filakovského a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu Mgr. H. P., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v P., na ul. H. A. č. XXXX/XX, právne zastúpeného JUDr. Jurajom Lukáčom, advokátom, so sídlom v Poprade, na Nám. sv. Egídia č. 11/6, proti žalovanému D. R., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v P., na ul. P. č. 8, právne zastúpenému JUDr. Valériou Vassovou, advokátkou so sídlom v Trebišove, na ul. Pribinovej č. 2246/2, za účasti intervenienta Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom v Bratislave, na ul. Bajkalskej č. 19B, zastúpeného Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s. so sídlom v Bratislave, na Dostojevského rade č. 4, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, o odvolaniach strán sporu a intervenienta proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 14.06.2017 č.k. 3C 322/2004-584 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Kežmarok zo dňa 22.03.2018 č.k. 3C 322/2004-672, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 15.993,08 eur.

Žalobcovi sa priznáva voči žalovanému náhrada trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom v spojení s dopĺňacím rozsudkom uložil žalovanému povinnosť uhradiť žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 15.993,08 Eur s 9 %-ným úrokom z omeškania od 30.08.2004 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal voči žalovanému trovy konania v plnej výške.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzitýmnym rozsudkom zo dňa 21.07.2011 č.k. 3C 322/2004-206 bolo rozhodnuté o dôvodnosti právneho základu žaloby, teda o danosti zodpovednostného vzťahu žalovaného voči žalobcovi. V priebehu konania bol uplatnený nárok z titulu náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví spresnený a stabilizovaný na sumu 30.520 Eur.

3. Vo veci bolo zistené, že žalovaný dňa 18.05.1989 pri vedení osobného motorového vozidla zaviniel dopravnú nehodu v P. tým, že jazdil neprimeranou rýchlosťou, v dôsledku čoho nestačil ubrzdiť pri predchádzaní pred ním idúcich cyklistov a zrazil tak žalobcu, vtedy ešte maloletého, ktorý prechádzal cez vozovku z pravej strany na ľavú. Pri tejto nehode utrpel žalobca vážne zranenie, a to ťažký mozgovolebečný úraz, opuch mozgu s následnou asymetriou mozgu, zlomeninu lebečnej bázy, krvný výron na tvrdú plenu mozgovú, trznú ranu na stehne vpravo, na stehne vľavo, nad ľavým lýtkom, pohmoždenie ľavého oka s krvácaním do sietnice a ďalšie. Za tento skutok bol žalovaný uznaný za vinného a odsúdený rozsudkom Okresného súdu Poprad zo dňa 20.12.1989 vydaným vo veci 2T 838/1989.

4. Krajský súd v Prešove vo veci 7Co 114/2011 rozsudkom zo dňa 20.02.2012 medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení tohto rozhodnutia sa poukázalo na skutočnosť, podľa ktorej ku škode na zdraví žalobcu došlo pri prevádzke motorového vozidla. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je zodpovednosťou objektívnou, čo vyplýva z ustanovenia § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Na vznik tejto zodpovednosti sa nevyžaduje zavinené konanie. To však neznamená, aby škoda spôsobená prevádzkou motorového vozidla nemohla byť zavinená. Zavinenie žalovaného za vznik škody jednoznačne vyplýva z právoplatného rozsudku Okresného súdu Poprad zo dňa 20.12.1989 vydaného vo veci 2T 838/1989. Týmto rozsudkom bol žalovaný uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví, ktorého sa dopustil pri vedení osobného motorového vozidla dňa 18.05.1989, kedy žalobcovi z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví, pretože porušil dôležitú povinnosť uloženú podľa zákona. Vychádzajúc z ustanovenia § 135 ods. 1 O.s.p. je súd viazaný rozhodnutím príslušného orgánu o tom, že bol spáchaný trestný čin a kto ho spáchal.

5. Krajský súd v Prešove sa vyjadril aj k znaleckým posudkom vypracovaným Doc. MUDr. R. C., PhD. a Neurologickou klinikou v T., pričom uviedol, že definitívna diagnóza s názvom posttraumatická epilepsia bola u žalobcu stanovená až po záchvate dňa 23.07.2003.

6. Po rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sa ďalšia činnosť a ďalšie dokazovanie zameralo na riešenie otázky výšky nároku uplatneného žalobcom. Pri posudzovaní výšky odškodnenia podľa vyhl. č. 32/1965 Zb. sa zohľadnili závery znaleckého posudku Doc. MUDr. R. C., PhD., ktorý vo svojom znaleckom posudku zo dňa 28.02.2009 uviedol, že sa stotožňuje s hodnotením sťaženia spoločenského uplatnenia MUDr. J. D., CSc. pod položkou 251 na 1000 bodov. Žalobca je mladý človek, pričom epilepsia, ktorou trpí, je ochorenie majúce vážny medicínsko-socioekonomický dopad. Spoločenské uplatnenie žalobcu trpiaceho epilepsiou je veľmi vážne obmedzené. Záchvat prichádza nečakane, môže sa generalizovať. Zrealizované EEG svedčí i o pretrvávajúcej epileptickej aktivite. Podľa posudku ochorenie obmedzuje žalobcu vážnym spôsobom v najzákladnejších spoločenských aktivitách. Môže sa zdať, že ide o otázku priorit, avšak v konečnom dôsledku je žalobca spoločensky znemožnený. Má závažne obmedzený výber povolání, napr. v dnešnej dobe nemôže vlastniť vodičský preukaz, čo je významne limitujúcim faktorom. Pri poškodení mozgu žalobcu možno prognózu ochorenia považovať za nepriaznivú. Za tejto procesnej situácie súd prvej inštancie využil ustanovenie § 6 a § 7 vyhl. č. 32/1965 Zb. a sumu základného ohodnotenia zvýšil 8 -násobne v súlade s ustanovením § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb., nakoľko ochorenie je veľmi vážne a zásadným spôsobom zasiahlo do života žalobcu.

7. Za nedôvodné sa považovali návrhy žalovaného a intervenienta na vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania, nakoľko doposiaľ vykonané dokazovanie znaleckými posudkami i kontrolným znaleckým posudkom sa považovalo za dostatočné. Neprihliadlo sa ani na tvrdenia žalovaného o tom, že keďže žalobca má prácu, vyštudoval vysokú školu a je v podstate živnostníkom, nie je možné vidieť nepriaznivé dôsledky tak, ako to predpokladá znalec, resp. ako to tvrdí žalobca. Je nesporné, že žalobca trpí vážnou duševnou poruchou, ktorá sa môže prejavovať kedykoľvek za akejkoľvek situácie, tak ako to popísal žalobca vo svojich podaniach, pričom jeho terajšie aktivity môžu byť náhle ukončené a zostanú nedotiahnuté.

8. Súd prvej inštancie po zvýšení základného počtu bodov na 8 -násobok, priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 480.000,- Sk (8000 bodov x 60,- Sk), ktorej po prepočítaní na Eurá zodpovedá čiastka 15.993,08 Eur. Pri vyčíslení odškodnenia sa postupovalo v súlade s ustanovením § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb., pričom sa zohľadnili mimoriadne okolnosti prípadu súvisiace s tým, že žalobca utrpel úraz ešte v detskom veku a tento úraz a neskôr choroba, ktorú v dôsledku tohto úrazu získal, ovplyvnili, ovplyvňujú a vysoko pravdepodobne budú aj ďalej ovplyvňovať osobný, rodinný a profesný život žalobcu a jeho osobné záľuby a športové aktivity.

9. Zároveň bol žalobcovi priznaný i úrok z omeškania vo výške 9 % ročne od 30.08.2004 do zaplatenia.

10. V prevyšujúcej časti prvoinštančný súd žalobu zamietol.

11. Čo sa týka trov konania, tieto boli žalobcovi priznané v plnej výške.

12. Proti tomuto rozsudku v spojení s dopĺňacím rozsudkom podali odvolania strany sporu a intervenient.

13. Žalobca napadol výrok o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a navrhol ho zmeniť tak, aby z titulu náhrady škody mu bolo priznaných ďalších 14.526,92 Eur s prísl. Ako dôvod uviedol, že pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia bolo potrebné postupovať podľa právneho predpisu aktuálneho v čase rozhodovania, teda podľa zákona č. 437/2004 Z.z. Pri rozhodovaní o uplatnenom nároku sa prvoinštančný súd žiadnym spôsobom nevysporiadal s objektívnym dôvodom hodným osobitného zreteľa a to zohľadnením aktuálnych mzdových pomerov a náhlou zmenou výšky ceny bodu následkom legislatívnej zmeny metodiky na jej určenie. Aj v prípade, ak by sa vec mala posúdiť podľa vyhl. č. 32/1965 Zb., nemožno žalobcovi nepriznať výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v časovo aktuálnej výške adekvátnej jeho sťaženiu spoločenského uplatnenia a jeho následkom v praktickom každodennom živote. Pri určovaní rozsahu odškodnenia súd má možnosť, aby podľa svojej úvahy posúdil, aké zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je v posudzovanej veci primerané. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti potom môže byť primerané aj niekoľkonásobné zvýšenie tohto odškodnenia. Pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu odškodnenia, súd musí dbať na to, aby jeho rozhodnutie bolo ako celok spravodlivé. Za spravodlivé rozhodnutie o nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia treba považovať také, ktoré rešpektuje jeden zo základných princípov právneho štátu a to princíp proporcionality patriaci medzi všeobecné zásady právne. Tento princíp vyžaduje, aby medzi priznanou výškou náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia založenou na objektívnych a rozumných dôvodoch a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti.

14. Žalovaný navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie dokazovanie a nové rozhodnutie. Zdôraznil, že v celom konaní sa doposiaľ vôbec nepreukázal rozsah sťaženia spoločenského uplatnenia. Žalobca úspešne vyštudoval vysokú školu, pracoval a pracuje aj vo výškach, má cestovnú kanceláriu a sprevádza klientov, čo si vyžaduje komunikáciu s nimi. Od roku 2012 vlastní vodičský preukaz, čo pred prvoinštančným súdom zatajil. Od roku 2016 prevádzkuje J. a teda žalobca nie je spoločensky znemožnený. Okrem toho za 28 rokov od havárie mohlo na strane žalobcu dôjsť aj k mnohým iným udalostiam v živote (pád z výšky, keď pracoval vo R.), ktorých následky by sa teraz mali pripísať udalosti z roku 1989. Pokiaľ ide o samotnú dopravnú nehodu, táto sa stala v čase po 14.00 hodine, kedy už vyučovací proces nebol. Žalobca náhle vbehol do vozovky spoza brány kasární. Je namieste otázka, kde boli rodičia, ak maloleté 7 ročné dieťa nechali bez dozoru a ktoré behalo samé po meste až do sídla okresných kasární. Nie je možné, aby boli rodičia žalobcu vylúčení zo zodpovednosti za škodu a aby neniesli zodpovednosť z dôvodu zanedbania náležitého dozoru nad vtedy maloletým žalobcom, tak ako to ustanovuje § 422 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

15. Zrušenia rozsudku a vrátenia veci na nové prejednanie v časti, ktorou bolo žalobe vyhovené, sa domáhal aj intervenient. Žalobca nepreukázal svoj nárok tak, aby odôvodňoval mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia, a to dokonca na 8-násobok. Výška odškodnenia sa v tomto prípade riadi ustanovením § 7 ods. 1 a 2 vyhl. č. 32/1965 Zb., kde vo veľmi osobitých prípadoch, ktoré musia mať preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre ďalší život poškodeného, prichádza do úvahy aj uplatnenie ustanovenia § 7 ods. 3 tejto vyhlášky, kedy súd v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť nad rámec ods. 1 a 2 vyhlášky. Dôvody prípadného zvýšenia musí mať súd za preukázané zo strany poškodeného tak, že ten hodnovernými a žiadnym spôsobom nespochybniteľnými dôkazmi preukáže, že má také obmedzenia spôsobené úrazom, že sa vo veľmi veľkej miere nemôže uplatniť v ďalšom živote v akomkoľvek osobnom, spoločenskom, pracovnom, či záujmovom smere a že tieto obmedzenia ho zjavným spôsobom obmedzujú v jeho ďalšom živote. Uvedenú mimoriadnosť obmedzenia však musí preukázať poškodený a súd na ňu môže pri takto dokázanom prípade primerane prihliadnuť. Žalobca v žalobe poukázal na to, že je vysokoškolským študentom na K. a že jeho profesionálne zameranie smeruje k vykonávaniu duševnej práce. Od uvedeného obdobia ubehlo 12 rokov, kedy žalobca úspešne ukončil vysokoškolské vzdelanie, pracuje a aj pracoval vo výškach a zaoberal sa prácou, na ktorú nemá vplyv jeho zdravotný stav a ani preukázané poškodenia, ktoré sú predmetom jeho nároku v tomto konaní. Aj napriek tomu, že mal diagnostikované epileptické záchvaty, je držiteľom vodičského oprávnenia. V priebehu celého konania žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal svoje tvrdenia svedčiacie o jeho nároku na odškodné za sťaženie spoločenského uplatnenia. Nepreukázal žiadnym spôsobom ani fakt, že nebyť dopravnej nehody a jeho poškodenia zdravia, mohol profesionálne, osobne, spoločensky, či športovo rásť a nebol by žiadnym spôsobom obmedzovaný. S poukazom na uvedené, ako aj na princíp sudcovskej koncentrácie konania, žalobca neunesol bremeno tvrdenia týkajúce sa preukázania mimoriadneho uplatnenia odškodnenia, ktoré by zásadným spôsobom poukázalo na jeho hendikep.

Prvoinštančný súd len v krátkom odôvodnení cituje časti znaleckých posudkov znalcov prizvaných do konania, ktorí v negatívnom slova zmysle prognózujú zdravotný stav žalobcu napr. tým, že nemôže vlastniť vodičský preukaz, čo je významne limitujúci faktor. Uvedené sa však nezakladá na pravde, pretože žalobca vlastní vodičský preukaz, čo je mimoriadne závažný faktor pri tejto diagnóze. V tejto súvislosti sa poukázalo na štúdiu MUDr. E. P., PhD., ktorý sa zaoberá životosprávou chorých s epileptickými záchvatmi. Ide o chorých, u ktorých sa epileptické záchvaty vyskytujú v istých intervaloch, u ktorých boli záchvaty riadne preukázané a diagnostikované. Ak je žalobca vlastníkom vodičského oprávnenia, je bezpochyby zvláštne, že by mal byť odškodnený práve za tak závažné ochorenie, o to viac ak takúto osobu súd odškodnil podľa ustanovenia § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. Odôvodnenie rozhodnutia je preto nedostatočné a nepresvedčivé. Čo sa týka priznaného úroku z omeškania, nie je možné spravodlivo požadovať od žalovaného jeho zaplatenie, pretože úrok z omeškania je viazaný na nespĺnenie si povinnosti z právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu v časti istiny - základu nároku žalobcu. Až do momentu doručenia rozsudku žalovaný ani intervenient nemali vedomosť o tom, aký nárok a v akej výške bude žalobcovi priznaný. Až od momentu právoplatnosti rozsudku a jeho následného nespĺnenia sa môže žalovaný dostať do omeškania.

16. Krajský súd v Prešove vo veci už raz rozhodol, keď rozsudkom zo dňa 29.10.2018 č.k. 7Co 98/2018-722, 7Co 99/2018 potvrdil rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom s výnimkou časti týkajúcej sa priznaného úroku z omeškania. Zároveň zmenil rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v časti týkajúcej sa priznaného úroku z omeškania tak, že žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 6 % -ný úrok z omeškania zo sumy 1.991,64 eur od 15.06.2005 do zaplatenia a v prevyšujúcej časti týkajúcej sa priznaného úroku z omeškania žalobu zamietol. Žalobcovi priznal voči žalovanému náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

17. V dôsledku dovolania podaného zo strany žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 28.10.2021 č.k. 6Cdo 22/2020-791 rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 98/2018, 7Co 99/2018 z 29.10.2018 v potvrdzujúcom výroku týkajúcom sa zamietnutia žaloby nad sumu 15.993,08 eur a výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie.

18. Dovolací súd skonštatoval, že formálne a obsahové náležitosti rozhodnutia odvolacieho súdu sú upravené v § 393 C.s.p. Popri tejto všeobecnej úprave umožňuje ust. § 387 ods. 2 C.s.p. odvolaciemu súdu použiť tzv. skrátené odôvodnenie v prípade, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. V takom prípade sa môže obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov a prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody. Táto forma spĺňa požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutia z pohľadu práva na spravodlivé konanie. Zákon však vyžaduje, aby aj v prípade skráteného odôvodnenia odvolací súd zaujal jasné stanovisko k podstatným vyjadreniam strán predneseným v konaní na súde prvej inštancie. Povinnosťou odvolacieho súdu je zároveň vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa.

19. Odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s uplatnenými námietkami žalobcu v odvolacom konaní ohľadne výšky priznaného odškodnenia a zohľadnenia okolnosti hodných osobitného zreteľa, v rámci ktorých namietal neodôvodnenie priznaného 8-násobku zvýšenia odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia v rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu SR v skutkovo obdobnej veci (sp. zn. 6Cdo 146/2011).

20. K otázke právnych dôsledkov nepreskúmateľnosti rozhodnutia prijalo Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky stanovisko z 03.12.2015 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016 pod R2/2016, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, čo je, pokiaľ ide o druhú vetu stanoviska použiteľné aj po rekodifikácii civilného procesu s účinnosťou od 01.07.2016. V danom prípade použitie tohto judikátu v súvislosti s namietaným porušením procesných práv prichádza do úvahy, lebo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vo vzťahu k zamietavému výroku v časti požiadavky žalobcu nad sumu

15.993,08 eur neobsahuje žiadne odôvodnenie, okrem stotožnenia sa s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie, ktorý ale taktiež neuviedol žiadne dôvody.

21. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

22. Keďže dovolateľ opodstatnene namietal porušenie jeho procesných práv v takej miere, že postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, dovolací súd preto zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v tej časti veci samej, ktorá vyznela v neprospech dovolateľa, t.j. v zamietavom výroku nad sumu 15.993,08 eur a aj vo výroku o trovách konania v súlade s ust. § 449 ods. 1 C.s.p. a vec vrátil na ďalšie konanie (§ 450 C.s.p. s príhľadnutím na ust. § 390 C.s.p.).

23. V ďalšom konaní bolo odvolaciemu súdu uložené v novom rozhodnutí o odvolaní žalobcu proti zamietavému výroku nad sumu 15.993,08 eur náležite v súlade s ust. § 393 ods. 2 C.s.p. vysporiadať sa s jeho relevantnými odvolacími námietkami (§ 455 C.s.p.).

24. Po zrušení a vrátení veci na ďalšie konanie odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom (ďalej len napadnutý rozsudok) spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu smerujúce proti výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 15.993,08 eur nie je opodstatnené.

25. Čo sa týka námietok žalobcu poukazujúceho na potrebu aplikácie ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z. pri určení výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ide o opakované námietky, ohľadne ktorých už odvolací súd zaujal stanovisko v uznesení zo dňa 24.01.2013 č.k. 10Co 85/2012-315. V ňom poukázal na nemožnosť použitia záverov vyplývajúcich z dvoch rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaných vo veciach 4Sžso 23/2018 a 9Sžso 18/2009 na prejednávajúcu vec. Podľa záverov týchto rozhodnutí zo znenia ust. § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. vyplýva, že bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj ich hodnotenie podľa sadzieb stanovených v doterajších predpisoch sa posudzuje podľa doterajších predpisov, ale takýto postup neprichádza do úvahy pri posudzovaní výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia a bolesti. Ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.01.2010 vydaného vo veci 9Sžso 18/2009, ďalšou okolnosťou majúcou vplyv na možnosť aplikácie ust. § 5 zákona č. 437/2004 Z.z. upravujúceho výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, je moment vydania posudku o sťažení spoločenského uplatnenia.

26. K ustáleniu zdravotného stavu žalobcu, ako aj k vypracovaniu posudku o sťažení spoločenského uplatnenia (č.l. 6 spisu) došlo ešte pred 01.08.2004, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia. Za takejto situácie aj pri posudzovaní výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu sa malo vychádzať z ustanovení vyhlášky č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov a nie z ustanovení zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

27. Pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia. Pojem bolestné a ani pojem sťaženie spoločenského uplatnenia Občiansky zákonník nevymedzuje. Nie je v ňom vymedzené ani to, v akom rozsahu a na základe čoho sa tieto práva priznávajú. Uvedené otázky boli do 31.7.2004 upravené vo vyhláške č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov. Možnosť použitia tohto právneho predpisu i v terajšej dobe vyplýva priamo z ust. § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, podľa ktorého na bolesť a sťaženie

spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa vzťahujú doterajšie predpisy.

28. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len následky). Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti (§ 4 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov).

29. Pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárom posudku. Suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10 (§ 6 ods. 1 a ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov).

30. Výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 60,- Sk za 1 bod. Celková výška odškodnenia za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia z jedného poškodenia na zdraví nesmie presiahnuť sumu 240.000,- Sk; z toho odškodnenie za bolesť nesmie presiahnuť sumu 72.000,- Sk. V prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť a to i nad sumu ustanovenú v ods. 1 a 2 (§ 7 ods. 1, 2, 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov).

31. Sťaženie spoločenského uplatnenia žalobcu bolo ohodnotené MUDr. J. D., CSc. dňa 17.10.2003 na 1000 bodov podľa položky 251 Prílohy vyhl. č. 32/1995 Zb. v znení neskorších predpisov. Správnosť hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia potvrdil i do konania pribratý znalec Doc. MUDr. R. C., PhD. vo svojom znaleckom posudku. Podľa znalca poúrazová epilepsia, ako každá epilepsia, má limitujúci dopad na každého postihnutého. Obmedzenia sú v sociálnom aspekte života. Pacienti s epilepsiou majú problémy sociálne aj osobné. V osobnom živote častým problémom sú partnerské vzťahy. Majú strach z očakávania epileptického záchvatu a obavy zo spoločenského znemožnenia, ak by záchvat vznikol pre nich v dôležitom prostredí. Náhle epileptické záchvaty totiž prichádzajú bez varovných signálov. Postihnutí epilepsiou majú obavy navštevovať spoločenské zariadenia ako kiná, divadlá, tanečné zábavy, či športové podujatia. Žalobca je mladý človek a epilepsia, ktorou trpí, je ochorenie majúce vážny medicínsko-socioekonomický dopad. Spoločenské uplatnenie trpiaceho na epilepsiu je veľmi vážne obmedzené. Žalobca je tak vážnym spôsobom obmedzený v najzákladnejších spoločenských aktivitách.

32. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia určená na základe počtu bodov stanovených lekárom predstavuje jednorazové odškodnenie za preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb a pre plnenie jeho spoločenských úloh (§ 4 ods. 1 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov). Už samotné základné bodové ohodnotenie (§ 6 ods. 1 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov) zohľadňuje okolnosť, že poškodený je vplyvom následkov utrpeného zranenia obmedzený vo svojich možnostiach, napr. vo voľbe povolania, voľbe životného partnera a ďalších spôsoboch osobného uplatnenia, v možnostiach zúčastniť sa kultúrnej a športovej činnosti, či v iných formách spoločenského uplatnenia. Primerané zvýšenie podľa ust. § 6 ods. 2 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov (až na dvojnásobok) potom predpokladá existenciu ďalších skutočností umožňujúcich záver, že obmedzenia poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením. Dopadá na prípady, keď konkrétne skutočnosti vyplývajúce z porovnania zdravotného stavu pred a po zranení umožňujú záver, že základné odškodnenie nepostačuje ku kompenzácii dôsledkov zhoršeného zdravotného stavu pre životné úkony poškodeného alebo pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh.

33. Zvýšenie náhrady nad stanovený limit je podľa ust. § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov prípustné iba v prípadoch hodných osobitného zreteľa, za ktoré treba považovať

najmä prípady, kedy možnosti poškodeného sú veľmi výrazne obmedzené, či celkom stratené v porovnaní s vysokou, mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových, či iných aktivít v dobe pred vznikom škody. Zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia na 20-násobok sumy zodpovedajúcej základnému počtu bodov je vyhradené prípadom, keď u poškodeného došlo k veľmi výraznému obmedzeniu alebo k strate možnosti spoločenského uplatnenia v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových, či iných aktivít v dobe pred vznikom škody alebo vtedy, keď pre následky úrazu je poškodený takmer vyradený zo života a keď jeho predpoklady na uplatnenie v spoločnosti sú takmer stratené, nie je schopný sám sa obslúžiť a podobne. Súd má možnosť, aby v každom jednotlivom prípade podľa svojej úvahy posúdil, aké zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia je v konkrétnej posudzovanej veci primerané. Táto úvaha nie je celkom neobmedzená, lebo právny predpis tým, že rámcovo stanovuje predpoklady pre vznik nároku na uvedenú náhradu v sume zodpovedajúcej základnému počtu bodov a pre vznik nároku na jej zvýšenie na dvojnásobok, stanovuje zároveň hľadiská, ku ktorým treba prihliadať a ktorými je úvaha súdu o miere primeranosti zvýšenia v jednotlivých prípadoch hodných osobitného zreteľa usmerňovaná.

34. V prejednávanej veci žalobca utrpel úraz vo veku 7 rokov. V tom čase úroveň jeho kultúrnych, športových, spoločenských, či iných aktivít nemohla byť ešte na mimoriadnej úrovni. Na strane druhej žalobca je vo svojich spoločenských aktivitách pre neustále a pretrvávajúce obavy z možného epileptického záchvatu výrazným spôsobom obmedzený. Len skutočnosť, že ide o obmedzenie vnútorné, súvisiace s prežívaním pracovného, osobného, či spoločenského života žalobcu, ktoré navonok vo vzťahu k tretím osobám sa výrazne neprejavuje, ako napr. pri telesne postihnutých osobách, neznamena, aby žalobca svoj život prežíval rovnako ako osoba žiadnym ochorením netrpiaca. Výrazne obmedzenie spoločenského života pre obavy z možného opakovania epileptického záchvatu a s tým súvisiaceho strachu zo spoločenského znemožnenia je možné hodnotiť ako prípad hodný osobitného zreteľa umožňujúci v súlade s ust. § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov, zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia nad stanovený limit.

35. Napriek vyššie uvedenému, aj keď kvalita života žalobcu je znížená, nemožno u neho hovoriť o takmer úplnom vyradení zo života, tak ako je to napr. pri ťažkých zdravotných postihnutiach osôb trpiacich poúrazovou paraplégiou alebo poúrazovou kvadruplégiou. Žalobca napriek úrazu vyštudoval vysokú školu s čím sú spojené nielen študijné, ale aj spoločenské a kultúrne aktivity. Úraz nevedol k invalidite žalobcu a tento pracoval a pracuje vo výškach a v priebehu konania získal tiež vodičské oprávnenie.

36. Za takejto situácie, a to s prihliadnutím na následky poškodenia zdravia žalobcu a so zreteľom k významu zdravia v hierarchii všeobecne uznaných hodnôt, k potrebe naplnenia satisfakčnej a preventívnej funkcie náhrady za primerané je potrebné považovať odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia sumou 15.993,08 eur, ktorá už žalobcovi bola právoplatne priznaná.

37. Čo sa týka ďalšieho odškodnenia spoločenského uplatnenia nad sumu 15.993,08 eur, toto už za primerané nemožno považovať.

38. Pokiaľ ide o poukaz žalobcu na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 03.10.2011 vydaný vo veci 6Cdo 146/2011, v ktorom sa za primerané považovalo zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia až na 20-násobok sumy zodpovedajúcej základnému bodovému ohodnoteniu, toto sa na prejednávajúcu vec aplikovať nedá. V uvedenom prípade poškodený utrpel úraz vo veku 35 rokov, pričom pred úrazom, okrem zamestnania, vykonával všetky domáce fyzické práce, ktoré po úraze nebol schopný vykonávať ani v minimálnom rozsahu, pričom sa stal plne invalidným dôchodcom. Na rozdiel od tohto prípadu, žalobca, pokiaľ ide o vykonávanie pracovnej činnosti, takýmto výrazným spôsobom obmedzený nie je .

39. Hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle vyhl. č. 32/1965 Zb. v znení neskorších predpisov vychádzalo zo základného počtu bodov uvedeného v lekárskom posudku. Tento bodový systém hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia prevzal i v súčasnosti účinný zákon č. 437/2004 Z.z. Jednotlivé poškodenia zdravia boli ohodnocované z hľadiska ich závažnosti a to od poškodení najmenej nepriaznivých až po poškodenia mimoriadne nepriaznivé. Pri rovnakých alebo porovnateľných poškodeniach a dôsledkoch pre život výška odškodnenia nemôže výrazne prevyšovať výšku odškodnenia prizávanú v obdobných prípadoch.

40. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 4Cdo 29/2007 týkajúcej sa odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia, za neprimerané považoval zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia až na 20-násobok sumy zodpovedajúcej základnému bodovému ohodnoteniu. V tomto prípade poškodeným bol muž vo veku 21 rokov, ktorý stratil schopnosť uchádzať sa o štúdium medicíny a pokračovať v aktívnej športovej činnosti, trpel zvýšenou únavou, zníženou schopnosťou pamäti, poruchou čuchu, mal ťažkosti v psychickej oblasti a uvedomoval si zníženú kvalitu života. Aj keď išlo o prípad hodný osobitného zreteľa v zmysle ust. § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb., dovolací súd sa nestotožnil s názorom, podľa ktorého je namieste zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia až na 20-násobok základného bodového hodnotenia, ktoré pripúšťa súdna prax v prípadoch, kedy u poškodeného došlo k veľmi výraznému obmedzeniu, či k strate jeho možnosti spoločenského uplatnenia v porovnaní s jeho vysokou a mimoriadnou úrovňou kultúrnych, športových alebo iných aktivít v dobe pred vznikom škody, alebo vtedy, keď pre následky úrazu je takmer vyradený zo života a keď jeho predpoklady na uplatnenie v spoločnosti sú takmer stratené, nie je schopný sa sám obslúžiť a podobne. Podľa názoru dovolacieho súdu v porovnaní s uvedenými prípadmi v danej veci zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia až na 20-násobok základného bodového hodnotenia nevystihuje rozsah v akom bol žalobca obmedzený v ďalšom živote a vo svojom uplatnení v spoločnosti. V tomto prípade pritom následky úrazu boli závažnejšie ako u žalobcu.

41. Vzhľadom na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 15.993,08 eur potvrdil ako vecne správny.

42. Zároveň úspešnému žalobcovi bola priznaná náhrada trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 % podľa ustanovení §453 ods. 3, § 396 ods. 1,2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že o výške náhrady týchto trov rozhodne súd prvej inštancie.

43. Napriek tomu, že žaloba žalobcu bola čiastočne zamietnutá, výška uplatneného nároku na náhradu škody na zdraví spôsobenej pri dopravnej nehode závisela od vypracovaného posudku a úvahy súdu. Hoci Civilný sporový poriadok už nemá ustanovenie obdobné úprave obsiahnutej v ustanovení § 142 ods. 3 O.s.p., uvedené neznamena, aby nová právna úprava vylučovala osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od posudku a úvahy súdu. Pri uplatňovaní nároku na náhradu škody je žalobca povinný v žalobe uviesť jeho požadovaný výšku. Z povahy tohto nároku však vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé od posudku a úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby aj súdom prisúdená výška plnenia bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa hodnota sporu. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie ustanovenia § 255 Civilného sporového poriadku. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj vtedy, ak súd prizná nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške. Ide o prípady, keď výška nároku závisí od posudku alebo úvahy súdu.

44. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).